

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudkyň Mgr. Lenky Havlíčkové a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobkyně: **T. H. L.**, narozená X,
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika,
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 10. 2022, č. j. MV-151563-4/SO-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 21. 10. 2022, č. j. MV-151563-4/SO-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 21. 10. 2022, č. j. MV-151563-4/SO-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 22. 7. 2022, OAM-7468-23/PP-2022, (dále jen „prvostupňové Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky podle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobkyně nebyla v době podání žádosti oprávněna pobývat na území, a byla jí podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovena lhůta k vycestování z území České republiky do 30 dnů od právní moci rozhodnutí.

Žaloba

2. V podané žalobě žalobkyně uvedla, že má na území České republiky vytvořeny nejdůležitější rodinné vztahy a výlučně na něm je realizován její soukromý a rodinný život. Tvoří totiž společnou domácnost se svým partnerem (druhem) O. K., který je občanem České republiky, a jejich společným synem L. D. M., narozeným X. Tato skutečnost byla v rámci správního řízení prokázána.
 3. Žalobkyně svými námitkami vytýkala správním orgánům obou stupňů nesprávné hodnocení důkazů. Namítala, že správní orgány obou stupňů ignorovaly skutečnost, že žalobkyně tvoří partnerský pár s O. K., když dospěly k závěru, že žalobkyně vede rodinný život na území České republiky pouze se svým synem. Žalobkyně nesouhlasila s názorem žalované, že správní orgán prvního stupně nebyl povinen zkoumat trvalost partnerského vztahu s odůvodněním, že žalobkyně nesplňuje zákonnou podmínku pro podání žádosti. Dle žalobkyně má existence partnerského vztahu pro posouzení její žádosti zásadní význam, neboť v případě prokázání trvalého partnerského vztahu by bylo nutné posuzovat zásah rozhodnutí do soukromého a rodinného života i optikou tohoto partnerského vztahu. Žalobkyně má za to, že je bez významu skutečnost že měla v minulosti partnerský vztah s jiným mužem, jakož i to, že její partner O. K. byl do rodného listu syna žalobkyně uveden jako otec až dodatečně.
 4. Námitkou, že postup správních orgánů obou stupňů byl v rozporu se zásadou materiální pravdy dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), a zásadou dobré správy dle § 4 správního řádu, žalobkyně vytýkala správním orgánům nedostatečné zjištění skutkového stavu. Žalobkyně totiž nesouhlasí se závěrem žalované, že nemá na území České republiky rodinné vazby takového charakteru, který by mohl založit nepřiměřenost rozhodnutí, jímž byla zamítnuta její žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu. Žalobkyně přitom nedostala v rámci správního řízení možnost o svých vazbách na území České republiky (např. na českou charitativní komunitu, kdy žalobkyně přispívá spolku Fond ohrožených dětí) nikterak důkazně podpořit. Konkrétně namítala, že nebyla vyzvána k doplnění žádosti, ani nebyla předvolána k výsledku, ačkoliv opakovaně vyjadřovala ochotu tento výsledek podstoupit.
 5. Dle žalobkyně je napadené rozhodnutí nepřiměřené, neboť je v rozporu s nejlepším zájmem dítěte. Přestože se napadené rozhodnutí týká žalobkyně, svým přesahem zasáhne i do rodinného a soukromého života jejího syna. Vzhledem k tomu, že synovi žalobkyně jsou 4 roky, jedná se o extrémně citlivou a zranitelnou osobu, a správní orgány proto měly dle žalobkyně při své činnosti respektovat jeho nejlepší zájem. Tato povinnost správního orgánu prvního stupně však nebyla dle žalobkyně dodržena, a žalovanou pak byla bez dalšího aprobevována. Přitom, nedojde-li ke zrušení napadeného rozhodnutí, bude žalobkyně nucena vycestovat z území České republiky, čímž dojde k rozdělení rodiny. Ať už syn žalobkyně zůstane na území České republiky se svým otcem, nebo vycestuje na území Vietnamu se žalobkyní, ztratí kontakt s jedním z rodičů. Žalobkyně, pokud jde o povinnost správních
- Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

orgánů zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí nejen ve vztahu k žadatelům, ale také jejich rodinným příslušníkům poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 5 Azs 94/2019-33, a ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013-31.

6. Žalobkyně rovněž nesouhlasí s vypořádáním její odvolací námitky o nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí, které považuje za nedostatečné. Žalobkyně v odvolání namítala, že si nemůže být jista, z jakého důvodu byla její žádost zamítnuta, když výrokem I. bylo rozhodnuto, že žádost žalobkyně se zamítá z důvodu dle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců, avšak v odůvodnění rozhodnutí správní orgán prvního stupně opakovaně odkazoval na § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, případně na § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně má za to, že v návaznosti na tuto nejistotu byla omezena na svém procesním právu, neboť procesní obhajobu je vždy nutné připravit tak, aby tato byla cíleně zaměřena proti konkrétnímu důvodu zamítnutí žádosti. Žalovaný však tento odvolací argument odmítl s tím, že se jednalo o překlep, který nezpůsobil zmatečnost ani nesrozumitelnost prvostupňového rozhodnutí. Dle žalobkyně je tento závěr chybný, neboť žalobkyně není v postavení, kdy by si měla domýšlet úvahy správního orgánu, když je jeho povinností rozhodovat jasně, srozumitelně a přezkoumatelně. Této své povinnosti správní orgán prvního stupně zjevně nedostál a žalovaná tento chybný postup aprobovala.

Vyjádření žalované k žalobě

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Má totiž za to, že v daném případě byly splněny veškeré podmínky pro zamítnutí žádosti žalobkyně, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, bylo dostatečně odůvodněno a je v souladu s platnými právními předpisy. Veškeré námitky žalobkyně odmítla s použitím důvodů uvedených v napadeném rozhodnutí. Zdůraznila, že již na základě vyplněné žádosti žalobkyně i doložených náležitostí bylo shledáno, že žalobkyně žádá o přechodný pobyt jako rodinný příslušník občana České republiky podle § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tedy jako družka občana České republiky, a protože žalobkyně nebyla oprávněna v době podání žádosti pobývat na území České republiky, byla tato skutečnost důvodem pro její zamítnutí podle § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců, tudíž další šetření ve věci by bylo nadbytečné. Žalovaná poukázala na to, že žalobkyně na území pobývá již od roku 2017 a v posuzovaném případě byla projednávána již třetí její žádost o vydání přechodného pobytu, přičemž ani v jednom případě nebylo její žádosti vyhověno.
8. K námitce žalobkyně o nedostatečném zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně žalovaná konstatovala, že v daném případě nebyla nepřiměřenost shledána. Dle žalované žalobkyně opakovaně nerespektuje rozhodnutí správních orgánů. Žalovaná zdůraznila, že za dobu pobytu žalobkyně na území bylo na ní, aby svůj pobyt legalizovala a poté případně navázala vážný a trvalý vztah, přičemž z předloženého spisového materiálu a údajů informačního systému cizinců vyplývá, že její vztah s O. K. vznikl v době, kdy jí muselo být zřejmé, že její pobyt na území České republiky je nejistý a trvalost vztahu ohrožena. S odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (rozsudek ze dne 26. 1. 1999, Jerry Olajide Sarumi proti Spojenému království, stížnost č. 43279/98, rozsudek ze dne 22. 5. 1999, Andrey Sheabashov proti Lotyšsku, stížnost č. 50065/99) žalovaná poukázala na to, že skutečnost, že společný život byl založen v době, kdy dotčené osoby věděly, že jejich pobytový status, a tím i rodinný život, je na území České republiky od počátku nejistý, je zcela zásadní. Žádné jiné vazby na

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

území České republiky žalobkyně v průběhu řízení neuvedla.

9. K námitce žalobkyně, že nebyl zohledněn nejlepší zájem jejího syna, a proto je napadené rozhodnutí v rozporu s Úmluvou o právech dítěte, žalovaná uvedla, že účelem Směrnice č. 2004/38/ES je slučování rodiny, nicméně za striktně stanovených podmínek, které z ní vyplývají a které jsou implementovány do zákona o pobytu cizinců. Nesplnění těchto zákonných podmínek tak dle žalované nemůže být považováno za nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejího syna, když ani on nedisponuje žádným pobytovým oprávněním. Dle žalované má žalobkyně objektivní možnost pokračovat v rodinném životě v zemi původu, přičemž žalobkyně (krom finanční stránky) neprokázala žádné bližší okolnosti, proč by v zemi původu nebylo možno rodinný život realizovat. Žalobkyni není, jak konstatovala žalovaná ve svém vyjádření, uvedeným rozhodnutím zakázán pobyt na území České republiky, přičemž je oprávněna požádat o vydání jiného druhu pobytového oprávnění.

Posouzení věci soudem

10. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkouvává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobkyně uplatnila v žalobě nebo během 30denní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobkyně je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
11. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí o žalobě. Dne 27. 5. 2022 podala žalobkyně u správního orgánu prvního stupně žádost rodinného příslušníka občana EU o vydání povolení k přechodnému pobytu s tím, že se považuje za rodinného příslušníka O. K., s nímž udržuje dlouhodobý vztah a společně vychovávají společné dítě, syna L. D. M., narozeného X, státního příslušníka Vietnamské socialistické republiky (dále jen „VNM“). Z výpisu z evidence cizinců vyplývá, že žalobkyně je od 14. 10. 2013 provdaná za příslušníka VNM N. V. K. Podle dokladu o zajištění ubytování bydlí žalobkyně na adrese, uvedené v záhlaví tohoto rozsudku, kde je jí možnost tohoto ubytování poskytována ubytovatelem H. D. V. a H. N. T. na dobu neurčitou od 5. 5. 2022. Při pobytové kontrole dne 14. 6. 2022 byla na této adrese zastižena žalobkyně s nezletilým synem. Žalobkyně dále do spisu založila čestné prohlášení O. K., v němž tento prohlašuje, že se podílí s žalobkyní na výchově nezletilého syna žalobkyně. Žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce nahlédla dne 22. 6. 2022 do správního spisu s tím, že se k založeným podkladům vyjádří, což učinila podáním ze dne 11. 7. 2022.
12. Dne 22. 7. 2022 vydal správní orgán prvního stupně prvostupňové rozhodnutí, jímž (jak vyplývá z výrokové části prvostupňového rozhodnutí) žádost žalobkyně zamítl podle § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců, neboť v době podání žádosti nebyla oprávněna podle zákona o pobytu cizinců pobývat na území. Správní orgán prvního stupně citoval příslušná ustanovení zákona o pobytu cizinců, tj. § 15a a § 87e odst. 1 písm. i), přičemž § 87e odst. 1 písm. i) citoval opakovaně, a v prvním případě citace uvedl nesprávně, že se jedná o ustanovení § 87e odst. 1 písm. e) zákona. Následně správní orgán prvního stupně Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

shrnul zjištěný skutkový stav, a s ohledem na skutečnost, že se žalobkyně neprokázala platným oprávněním k pobytu na území České republiky ani pobytovým oprávněním jiného členského státu Schengenského prostoru, učinil závěr, že žalobkyně v době podání své žádosti pobývala na území bez oprávnění k pobytu. Na str. 4 a 5 prvostupňového rozhodnutí se správní orgán prvního stupně zabýval dopadem svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně. Poukázal na důvody, jimiž žalobkyně odůvodnila své předchozí žádosti (vztah s jiným mužem), na manželský svazek uzavřený se státním příslušníkem VNM, na skutečnost, že v průběhu pobytové kontroly byla žalobkyně na adrese hlášeného pobytu zastižena pouze se svým synem a shledal, že žalobkyně nemá od roku 2017 vytvořeny na území České republiky tak silné rodinné a osobní vazby, aby pouhá nutnost vycestovat z území České republiky (nejedná se o správní vyhoštění) znamenala nepřiměřený zásah do jejího rodinného a soukromého života. Správní orgán prvního stupně nerozporoval skutečnost, že žalobkyně vede rodinný život s O. K., nicméně s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71) a Evropského soudu pro lidská práva, konstatoval, že neudělení pobytového oprávnění není nepřiměřeným zásahem, neboť takovým zásahem by mohl být pouze dlouhodobý zákaz pobytu na území. Otázkou, zda a jakým způsobem se rozhodnutí dotkne zájmů nezletilého syna žalobkyně a O. K., se správní orgán prvního stupně nezabýval. Správní orgán prvního stupně dále uvedl, že žalobkyně nebyla vyzývána k odstranění vad žádosti ani nebyl proveden její výslech, neboť tyto úkony považoval za nadbytečné, když již z žádosti žalobkyně bylo patrné, že v daném případě nejsou splněny zákonné podmínky pro vyhovění žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu, a to v důsledku neoprávněného pobytu žalobkyně na území. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž uplatnila shodné námitky, jimiž odůvodňuje právě projednávanou žalobu, tzn. nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nejasné označení zákonného ustanovení, nedostatečně zjištěný skutkový stav věci ohledně jejich pevných sociálních a kulturních vazeb a nepřiměřenost rozhodnutí. O odvolání žalobkyně rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím.

13. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Žalobkyně především správním orgánům vytýká, že neprovedly důkaz jejím výslechem, ač pro zjištění rozhodných skutečností považovala tento za rozhodující a jako důkaz jej v průběhu správního řízení, a to ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí, označovala. Tuto námitku shledává soud důvodnou, neboť neprovedení tohoto důkazu mělo za následek nejen nedostatečně zjištěný skutkový stav, ale také nepřezkoumatelnost rozhodnutí správních orgánů obou stupňů ve vztahu k přiměřenosti jejich dopadů do soukromého a rodinného života žalobkyně a jejího syna.
15. Mezi účastníky není sporu o tom, že v daném případě byly splněny zákonné podmínky pro zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu v souladu s § 87e odst. 1 písm. i) bod 1 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně nebyla oprávněna pobývat v době podání žádosti na území České republiky. V řízení před správním orgánem prvního stupně pak nebylo sporu o tom, že žalobkyně v době podání žádosti a v době rozhodnutí správních orgánů sdílela společnou domácnost s občanem ČR O. K., který je zapsán jako otec v rodném listě syna žalobkyně L. D. M., narozeného X, státního příslušníka VNM, a jehož žalobkyně označila ve své žádosti jako svého druhu.
16. Co však je mezi účastníky sporné je otázka, zda a do jaké míry bylo třeba při rozhodnutí vzít do úvahy dopady rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně do rodinného života Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

žalobkyně a zda jsou tyto dopady v zájmu jejího nezletilého syna. Žalobkyně nesouhlasila se závěry o přiměřenosti rozhodnutí, vyjádřenými v prvostupňovém rozhodnutí (bod 13. tohoto rozsudku) a svůj nesouhlas učinila součástí svého odvolání. Na tuto odvolací námitku reagovala žalovaná citací (v několika případech i opakovanou) rozhodnutí správních soudů, aniž však sdělila, jakým způsobem se jejich závěry promítají na právě projednávanou věc. Poté, co poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v nichž byla zdůrazněna povinnost zvážit přiměřenost každého rozhodnutí do soukromého a rodinného života každého jednotlivce ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a bez jakékoli relevance třikrát citovala část rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2019, č. j. 4 Az 30/2018-22 („*Soud dále připomíná, že podstatou práva na rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy je absence ingerence do privátní sféry osob ze strany zejm. veřejné moci. Předmětné ustanovení však nezakládá právo na pozitivní plnění ze strany státu, tj. pokud by žalobkynina rodina neměla zájem na Ukrajinu přesídlit, nemůže to bez dalšího jít k tíži žalovaného.*“), žalovaná uvedla, že žalobkyně nepředložila v průběhu řízení žádné relevantní důkazy, které by svědčily o nepřiměřenosti dopadu rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. Na rozdíl od správního orgánu prvního stupně žalovaná zpochybnila závěr správního orgánu prvního stupně o družském vztahu mezi žalobkyní a O. K., když tyto pochybnosti dovodila ze zjištění, že při pobytové kontrole nebyl O. K. v bytě spolu s žalobkyní a synem zastižen, dále s ohledem na skutečnost, že žalobkyně podávala předchozí žádosti o pobytové oprávnění s tvrzením o existenci družského vztahu s jiným mužem, a také proto, že O. K. byl do rodného listu syna žalobkyně jako jeho otec uveden na místo manžela žalobkyně (občana VNM) dodatečně.

17. Soud samozřejmě chápe pochybnosti žalované s ohledem na výše uvedené skutečnosti a vnímá potřebu správních orgánů rozhodnout o žádosti žalobkyně věcně, když předchozí řízení o žádostech žalobkyně (jak je soudu známo z úřední činnosti) skončila zastavením řízení, resp. zamítnutím správní žaloby (1. rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 4. 7. 2018, č. j. OAM-17991-34/PP-2017, bylo zastaveno řízení, neboť se žalobkyně opakovaně nedostavila k výsledku s tlumočnickem; rozhodnutím žalované ze dne 31. 8. 2018, č. j. MV-90495-4/SO-2018, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno usnesení správního orgánu prvního stupně; usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14.9.2021 č. j. 15 A 211/2018-69 bylo zastaveno řízení o žalobě žalobkyně pro zpětvzetí, k němuž došlo jeden den před nařízeným ústním jednáním, a 2. rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 31. 10. 2019, č. j. OAM-1861-27/PP-2019, bylo zastaveno správní řízení ve věci žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu, neboť se žalobkyně bez vážného důvodu nedostavila k výsledku; rozhodnutím žalované ze dne 18. 2. 2020, č. j. MV-14326-4/SO-2020, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno usnesení správního orgánu prvního stupně; rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 6. 2022, č. j. 16 A 49/2020-60, byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta), kdy v jednání žalobkyně lze spatřovat obstrukce, umožňující žalobkyni bez jakéhokoli oprávnění pobývat na území České republiky. Nicméně je třeba mít vždy na zřeteli, že je nezbytné v každém správním řízení postupovat v souladu se správním řádem.
18. V tomto případě, aby mohla žalovaná učinit závěr, že žalobkyně neunesla své důkazní břemeno k prokázání tvrzené nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života, neboť nepředložila žádné relevantní důkazy, pak by musela ve svém rozhodnutí vysvětlit, z jakého důvodu považuje žalobkyní navržené důkazy jejím výsledkem a předloženými fotografiemi za nezpůsobilé tuto tvrzenou skutečnost prokázat. Lze souhlasit s názorem správních orgánů, že pouze pro posouzení naplnění zákonných požadavků, zda lze vyhovět žádosti žalobkyně na vydání povolení k přechodnému pobytu Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

v situaci, kdy žalobkyně nebyla v době podání žádosti oprávněna pobývat na území, jsou tyto důkazy skutečně nadbytečné, a pokud by bylo povinností správních orgánů posuzovat toliko splnění požadavků stanovených v zákoně o pobytu cizinců, pak by nemohl soud postupu správních orgánů ničeho vytknout (k tomu srov. § 51 odst. 3 správního řádu). Nicméně i v řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je povinností správních orgánů, dlouhodobě potvrzovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, zkoumat přiměřenost dopadů svých rozhodnutí vydaných dle zákona o pobytu cizinců, která mají potenciální dopad do soukromého a rodinného života cizince, přičemž tato povinnost vyplývá přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Ten Českou republiku zavazuje k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce a má samozřejmě před zákonem o pobytu cizinců přednost (viz čl. 10 Ústavy ČR). Dle názoru soudu pak žalobkyní navržené a správními orgány neprovedené důkazy pro posouzení přiměřenosti bezesporu svoji relevanci mají.

19. V daném případě správní orgány obou stupňů na posouzení přiměřenosti dopadů svých rozhodnutí do rodinného a soukromého života sice zcela nerezignovaly, avšak jejich úvahy (bezpochyby i v důsledku neprovedení již výše uvedených důkazů) zůstaly na úrovni nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Žalovaná má za to, že je její rozhodnutí přiměřené, neboť žalobkyně bude nucena opustit území České republiky spolu se svým synem, který je rovněž příslušníkem VNM, že má na území České republiky „pouze“ svého partnera, s nímž „údajně“ pobývá, což ovšem nebylo potvrzeno provedenou pobytovou kontrolou. Žalovaná tedy zpochybnila zásadní námitku nepřiměřenosti rozhodnutí, a to existenci společného soužití žalobkyně s O. K., a to pouze na základě pobytové kontroly provedené ve všední den v dopoledních hodinách, kdy měl být O. K. v zaměstnání. Dále žalovaná poukazovala na předchozí žádosti, v nichž žalobkyně označovala jako svého druhá jiného muže. Své úvahy o tom, jak se tato skutečnost měla negativně projevit při posuzování otázky přiměřenosti rozhodnutí, však žalovaná nesdělila. Stejně tak zůstalo zatajeno, z jakého důvodu považuje žalovaná své rozhodnutí za přiměřené s poukazem na skutečnost, že byl O. K. zapsán jako otec do rodného listu nezletilého syna žalobkyně (až) dodatečně. Ani to, že žalovaná shrnula uvedená zjištění v závěr, že „žalobkyně nemá na území České republiky žádné vazby takového charakteru, které by mohly vést k závěru, že vydané rozhodnutí je nepřiměřené“, její úvahy přezkoumatelnými nečiní.
20. Pokud soud učinil závěr o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalované v otázce přiměřenosti jeho dopadů do soukromého a rodinného života žalobkyně, pak zcela stejný osud sdílí vypořádání odvolací námitky žalobkyně, již bylo správnímu orgánu prvního stupně vytýkáno, že nebylo přihlédnuto k zájmům nezletilého syna žalobkyně.
21. Tuto námitku vypořádala žalovaná na str. 7 a 8 napadeného rozhodnutí následovně: „*Pokud jde o namítané porušení Úmluvy o právech dítěte, je třeba jednak konstatovat, že toto správní řízení je vedeno s účastnicí řízení (zletilou) a nikoliv s jejím nezletilým synem. Lze se ztotožnit s konstatováním právního zástupce, že zájem nezletilého dítěte nelze vnímat absolutně. Dále je pro posouzení daného případu podstatné, že ani účastníci řízení, ani jejímu nezletilému synovi, oba občané Vietnamu, na území České republiky dosud nebylo uděleno pobytové oprávnění, a to z důvodu nesplnění zákonných podmínek. V daném případě tak rozhodnutí ve věci účastnice řízení nemá žádný vliv na právní postavení jejího nezletilého syna. Oba jsou občany Vietnamu, nic jim tedy nebrání v tom, aby společný život realizovali na území svého domovského státu. V neposlední řadě Komise podotýká, že napadeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost účastnice řízení o udělení pobytového oprávnění, nebylo rozhodováno o jejím správním vyhoštění. K námitce o porušení nejlepšího zájmu dítěte Komise dodává, že nejlepší zájem dítěte nelze vnímat*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

tak, že by v řízení o žádosti dospělé osoby, která je rodičem, měla být ignorována hmotněprávní úprava. Takto bezbřehé pojetí Úmluvy o právech dítěte neplyne ani z v odvolání citované judikatury.“ Takovéto vypořádání konkrétní odvolací námitky žalobkyně, že „v případě odcestování účastnice řízení by tedy byla ohrožena jak péče, tak výživa nezletilého syna, což rozhodně nelze považovat za jeho nejlepší zájem. Stejně tak je právem nezletilých dětí nebyť nuceno k oddělení od svých rodičů“, nelze rozhodně považovat za přezkoumatelné, když postrádá jakoukoli úvahu zejména z hlediska pečlivého hledání spravedlivé rovnováhy mezi případným veřejným zájmem na zamítnutí žádosti žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu a nejlepším zájmem nezletilého syna žalobkyně.

22. Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Toto hledisko nejlepšího zájmu dítěte přenáší Evropský soud pro lidská práva (ESLP) i do posuzování zásahů smluvních stran Úmluvy do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýkají (především nezletilých) dětí, a přisuzuje mu zejména ve své recentní judikatuře zcela zásadní význam. ESLP ve svém rozhodnutí potvrdil, že veškerá rozhodnutí týkající se dětí musejí v prvé řadě zohledňovat jejich nejlepší zájmy (k tomu srov. rozsudek ESLP ze dne 6. 7. 2010, Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku, stížnost č. 41615/07, bod 135). ESLP se pečlivě zabývá situací nezletilých dětí; bere v úvahu též věk dítěte, konkrétní okolnosti, za kterých dítě pobývá ve státě původu, a míru závislosti na péči rodičů. Nejlepší zájem dítěte neznamená, že je třeba přijmout všechny děti, kterým by se lépe žilo ve smluvním státě Úmluvy, nicméně je třeba ho považovat za středobod úvah a přiznat tomuto zájmu rozhodující význam (k tomu srov. rozsudek ESLP ze dne 14. 1. 2016, Mandet proti Francii, stížnost č. 30955/12, body 56–57). Je přitom na správních orgánech (soudech) každého státu, aby uvážily nejlepší zájem dítěte. V situaci, kdy jsou odůvodnění rozhodnutí nedostatečná, nastává rozpor s článkem 8 Úmluvy.
23. Z uvedených důvodů měly v posuzovaném případě správní orgány hodnotit i přiměřenost svých rozhodnutí vzhledem k zájmům nezletilého syna žalobkyně. Právě především hledisko nejlepšího zájmu dítěte nebylo dle názoru soudu ve věci dostatečně zváženo a poměřeno s protichůdným zájmem státu na neudělení povolení k pobytu žalobkyni. Správní orgán prvního stupně nejlepšímu zájmu nezletilého syna žalobkyně nevěnoval žádnou pozornost. Tento deficit rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaná napadeným rozhodnutím neodstranila, když toliko, ve stručnosti shrnuto, konstatovala, že nezletilý syn žalobkyně jako občan MNV může se svou matkou (žalobkyní) realizovat společný život ve Vietnamu a rozhodnutí nemá žádný vliv na jeho právní postavení. Žádný ze správních orgánů tedy neřešil, jak skutečně rodina (dle tvrzení žalobkyně ve složení: žalobkyně, O. K. a jejich syn) funguje, a to i po ekonomické stránce, tedy zda je žalobkyně se synem odkázána na O. K. a zda je schopna se dlouhodobě zcela obejít bez jeho pomoci. Neřešily, zda a jak probíhá péče O. K. o syna, jinými slovy, jak se podílí na výchově a výživě nezletilého. Je nasnadě, s ohledem na náznaky obsažené v rozhodnutích, že správní orgány rezignovaly na uvedená posouzení a hodnocení v přesvědčení, že uvedení O. K. jako otce nezletilého syna žalobkyně v jeho rodném listě bylo pouze účelové. V takovém případě však bylo povinností správních orgánů tyto svého úvahy vyjádřit a náležitě odůvodnit, což se však nestalo.
24. Vzhledem k tomu, že správní orgány nečinily k otázce přiměřenosti jakožto skutečnosti významné pro rozhodnutí vůbec žádné dokazování, zatížily svá rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Soud proto

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 zrušil, a to bez nařízení jednání v souladu s § 76 odst. 1 s. ř. s. Přestože se stejné vady dopustil již i správní orgán prvního stupně, soud v souladu se zásadou omezené kasace ponechal na žalované, jak bude postupovat (zda eventuálně věc opět rozhodne v rámci odvolacího řízení, nebo naopak věc vrátí správnímu orgánu prvního stupně, nebo bude postupovat jinak) a nepřistoupil ke zrušení prvostupňového rozhodnutí. Nadto žalobkyně se svou žalobou zrušení prvostupňového rozhodnutí ani nedomáhala. Věc soud vrací žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s., přičemž správní orgány v dalším řízení budou mít na zřeteli, že jsou vázány právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (k tomu srov. § 78 odst. 5 s. ř. s.).

25. Protože soud zrušil napadené rozhodnutí pro jeho nepřezkoumatelnost, nezabýval se dalšími námitkami žalobkyně, neboť případná vytýkaná pochybení (např. nesprávné označení zákonného ustanovení v odůvodnění rozhodnutí) mohou být v dalším správním řízení zhojena, a proto jejich posuzování v tomto soudním řízení by bylo nadbytečné.
26. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn skutečností, že žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a má svou oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně má tak právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila, proti žalované, která ve věci úspěch neměla. Tyto účelně vynaložené náklady představují částku 11 228 Kč a sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, a dále z nákladů právního zastoupení, které tvoří mimosmluvní odměna za 2 úkony právní služby [převzetí a příprava zastoupení a podání žaloby dle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] po 3 100 Kč vypočtená z tarifní hodnoty 50 000 Kč podle § 7 za použití § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 2 paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč (§ 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu) a náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z odměny a náhrad, tj. 1 428 Kč. Ke splnění povinnosti zaplatit žalobkyni náklady řízení určil soud žalované lhůtu 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

V Ústí nad Labem dne 13. února 2024

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.